

Utgiftsområde 15 Studiestöd

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens förslag till anslag m.m. inom utgiftsområde 15 *Studiestöd* för budgetåret 2006 och 14 motionsyrkanden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsyrkandena.

Studiestödslagen ändras för att anpassa regelverket till EU när det gäller fastställande av årsbelopp för återbetalning av studielån. Dessutom ändras reglerna för rekryteringsbidrag till följd av att den tillfälliga satsningen på utvidgat användande av rekryteringsbidraget upphör i och med 2005 års utgång.

Regeringens budgetförslag innebär att anslagen till studiehjälp och studiemedel anpassas till förväntat studerandantal. Bland annat ökar antalet platser i högskolan och i den kvalificerade yrkesutbildningen under 2006. Det nyligen beslutade tilläggsbidraget för studerande med barn och beslutet om att åldersgränsen för att kunna få studiemedel höjs från 50 till 54 år, medför också att anslagsbeloppet för studiemedel ökas. Också anslaget till rekryteringsbidrag för vuxenstuderande höjs. Anslaget påverkas bl.a. av införandet av tilläggsbidraget för studerande med barn och den höjda åldersgränsen. Dessutom minskar behovet av medel på anslaget av att den tillfälliga satsningen på ett utvidgat rekryteringsbidrag upphör. Anslaget till vissa organisationer som fördelas av LO, TCO och Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus) förblir i stort sett oförändrat budgetåret 2006. Anslaget för studiemedelsräntor och avskrivningar av studielån ökar bl.a. för att den totala skulden förväntas öka. Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk och stödet till produktion av studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker behålls på dagens nivå.

Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet redovisar i särskilda yttranden sina budgetalternativ för utgiftsområdet. *Moderaterna* föreslår att bidragsnivån skall bli enhetlig och fastställas till grundnivån på 34,5 % av totalbeloppet i studiemedlet. Man vill avskaffa såväl rekryteringsbidraget som korttidsstudiestödet. Vidare anser Moderaterna att gränsen för rätt till studiemedel skall vara 50 år och man gör också lägre prognos än regeringen av antalet studerande. Sammantaget

innebär förslagen att anslagsbeloppet för 25:2 *Studiemedel m.m.* beräknas bli 948 miljoner kronor lägre än regeringens. *Folkpartiet* säger nej till utbyggnad av antalet studieplatser i högskolan. Andra förändringar som påverkar anslaget enligt *Folkpartiet* är dels ett minskat behov av studiemedel genom att man föreslår färre platser inom vuxenutbildningen, dels att antalet platser inom den kvalificerade yrkesutbildningen föreslås öka. *Folkpartiet* vill höja studiemedlen med 400 kr per månad. Sammantaget innebär förslagen att anslagsbeloppet för 25:2 *Studiemedel m.m.* beräknas bli 536 miljoner kronor lägre än regeringens. *Folkpartiet* vill dessutom avskaffa rekryteringsbidraget och minska anslagsbeloppet för korttidsstudier med 40 miljoner kronor. Också *Kristdemokraterna* säger nej till utbyggnad av antalet studieplatser i högskolan samtidigt som man vill höja åldersgränsen för att erhålla studiemedel till 55 år. Detta innebär en sammantagen minskning av anslaget med 564 miljoner kronor. Man vill också ta bort rekryteringsbidraget och korttidsstudiestödet. *Centerpartiet* föreslår att förslaget till anslagsbelopp för studiemedel minskas med 505 miljoner kronor eftersom man säger nej till utbyggnad av högskolan. Man vill också avskaffa rekryteringsbidraget. I *bilaga 3* finns en översikt över regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2006 inom utgiftsområdet.

Oppositionspartierna lämnar också ett gemensamt särskilt yttrande där man redogör för varför man vill avskaffa rekryteringsbidraget. *Moderaterna*, *Folkpartiet* och *Kristdemokraterna* vill i en gemensam reservation att inkomstprövningen i studiemedelssystemet skall tas bort. *Folkpartiet* reserverar sig också till förmån för ett yrkande om införandet av tilläggsån för studerande med barn. En reservation angående höjd åldersgräns för att erhålla studiemedel lämnas av *Kristdemokraterna*.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	4
Utskottets överväganden.....	6
Inledning.....	6
Resultat.....	7
Studiestödslagen.....	9
Lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande m.m.	10
Anslag.....	11
Höjd åldersgräns för studiemedel.....	18
Inkomstprövning vid beviljande av studiemedel (fribeppet).....	18
Tilläggsån.....	19
Anslagen inom utgiftsområde 15.....	20
Reservationer.....	21
1. Lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande m.m., punkt 2 (m).....	21
2. Höjd åldersgräns för studiemedel, punkt 3 (kd).....	21
3. Inkomstprövning vid beviljande av studiemedel (fribeppet), punkt 4 (m, fp, kd).....	22
4. Tilläggsån, punkt 5 (fp).....	22
Särskilda yttranden.....	23
1. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (m).....	23
2. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (fp).....	24
3. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (kd).....	25
4. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (c).....	27
5. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (m, fp, kd, c).....	27
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	28
Propositionen.....	28
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005.....	28
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	30
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2006 inom utgiftsområde 15 Studiestöd.....	36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Studiestödslagen**

Riksdagen bifaller proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 15 punkt 1.

2. **Lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande m.m.**

Riksdagen bifaller proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 15 punkterna 2 och 3 samt avslår motion 2005/06:Ub585 yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (m)

3. **Höjd åldersgräns för studiemedel**

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub554 yrkande 7.

Reservation 2 (kd)

4. **Inkomstprövning vid beviljande av studiemedel (fribeloppet)**

Riksdagen avslår motionerna 2005/06:Ub290 yrkande 5, 2005/06:Ub295 yrkande 2, 2005/06:Ub427 yrkande 14 och 2005/06:Ub554 yrkande 6.

Reservation 3 (m, fp, kd)

5. **Tilläggs lån**

Riksdagen avslår motion 2005/06:Ub427 yrkande 11.

Reservation 4 (fp)

6. **Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m.**

Riksdagen bifaller proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 15 punkterna 4–6 och avslår motionerna 2005/06:Ub427 yrkandena 9 och 10, 2005/06:Ub481 yrkande 4, 2005/06:Ub512, 2005/06:Ub554 yrkande 10 och 2005/06:Ub585 yrkande 4.

Stockholm den 24 november 2005

På utbildningsutskottets vägnar

Jan Björkman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Björkman (s), Ulf Nilsson (fp)¹, Inger Lundberg (s), Sten Tolgfors (m)², Majléne Westerlund Panke (s), Agneta Lundberg (s), Nils-Erik Söderqvist (s), Margareta Pålsson (m)³, Louise Malmström (s), Sofia Larsen (c)⁴, Peter Danielsson (m)⁵, Mikael Damberg (s), Mikaela Valtersson (mp), Christer Adelsbo (s), Axel Darvik (fp)⁶, Torsten Lindström (kd)⁷ och Lennart Gustavsson (v).

¹ Avstår från ställningstagande under punkt 6

² Avstår från ställningstagande under punkt 6

³ Avstår från ställningstagande under punkt 6

⁴ Avstår från ställningstagande under punkt 6

⁵ Avstår från ställningstagande under punkt 6

⁶ Avstår från ställningstagande under punkt 6

⁷ Avstår från ställningstagande under punkt 6

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen har den 23 november 2005 fastställt utgiftsramen för 2006 för utgiftsområde 15 *Studiestöd* till 22 130 455 000 kr (prop. 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006, bet. 2005/06:FiU1, rskr. 34).

I utgiftsområdet ingår de två stora studiestödssystemen: studiehjälp till ungdomar i gymnasial utbildning och studiemedel för vuxenutbildning och högskoleutbildning. Systemen regleras i studiestödslagen (1999:1395) och studiestödsförordningen (2000:655). Studiehjälp och studiemedel administreras av Centrala studiestödsnämnden (CSN).

Inom utgiftsområdet finns vidare rekryteringsbidrag till vuxenstudier och bidrag vid korttidsstudier. Rekryteringsbidrag beslutas av CSN men prövningen av vilka som skall få bidraget görs huvudsakligen av de sökandes hemkommuner. Bidraget regleras dels i lag (2002:624), dels i förordning (2002:744). Den särskilda satsning inom rekryteringsbidraget som påbörjades 2004 och som innebär att kommuner och landsting får rekrytera anställda inom vård, skola och omsorg till studier på halvtid med rekryteringsbidrag, avslutas i och med utgången av 2005. Korttidsstudiestödet regleras i förordning (2001:362) och administreras av LO, TCO och Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus).

Utgiftsområdet omfattar också anslag som finansierar räntesubventioner och avskrivningar av studielån, bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning för funktionshindrade och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk samt bidrag för produktion av studentlitteratur för studenter som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker.

Utskottet tar i det följande först upp regeringens redovisning av resultaten för utgiftsområdet. Därefter behandlas regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:613) om ändring i studiestödslagen (1999:1395), i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstudier samt i lagen (2005:614) om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstudier. Lagförslagen återfinns som *bilaga 2* till detta betänkande. Därefter behandlas regeringens förslag till anslagsbelopp tillsammans med motioner som rör dessa. Sist behandlas motioner som rör inkomstprövning vid beviljande av studiemedel (fribeloppet) samt tilläggsån till studierande med barn.

Resultat

Studiestödet hör till politikområdet Utbildningspolitik. Resultatinformation om stödet lämnas därför i det avsnitt av budgetpropositionen som handlar om utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning*. Där redovisas också bedömningarna av detta politikområde.

Antalet studerande som fick **studiehjälp** under 2004 uppgick till drygt 425 000, en ökning med 4 % jämfört med 2003. Ökningen beror enligt regeringen på befolkningsutvecklingen i åldrarna 16–19 år eftersom nästan samtliga elever som avslutar grundskolan går vidare till gymnasiala studier. Antalet studerande som fick inackorderingstillägg var ca 8 500, vilket innebär en ökning med 13 % jämfört med 2003. Det ökade behovet av inackorderingstillägg kan enligt regeringen till stor del förklaras av utbyggnaden av de fristående skolorna. Det inkomstprövade extra tillägget lämnades till ca 15 500 studerande, vilket är en minskning med 5 % sedan 2003. Minskningen förklaras av att inkomstgränserna för bidraget legat fast, medan inkomsterna generellt har ökat. Av dem som fick extra tillägg återfanns närmare 90 % i den lägsta inkomstklassen. Regeringens bedömning är att studiehjälpen har bidragit till att i princip alla ungdomar har fått möjlighet till en gymnasial utbildning utan att hindras av sin ekonomiska, geografiska eller sociala situation.

Under 2004 fick ca 18 000 vuxna studerande **studiemedel** för studier på *grundskolenivå*, vilket är en ökning med 5 % jämfört med 2003. Av de studerande på grundskolenivå fick drygt 60 % studiemedel med en högre bidragsnivå (dvs. 82 % av totalbeloppet) än den normala (dvs. 34,5 % av totalbeloppet). Cirka 100 000 vuxna studerande fick studiemedel för studier på *gymnasienivå* under 2004 och antalet var i stort sett oförändrat jämfört med 2003. Ungefär 28 % fick studiemedel med den högre bidragsnivån. Regeringen menar att det ligger helt i linje med målen för studiestödet att andelen studerande på grundläggande nivå med förmånligare studiestöd är lägre än andelen på gymnasial nivå. Rekrytering av dem med kortast utbildning underlättas av ett förmånligare studiestöd och en möjlighet att studera utan alltför hög skuldsättning. De som har störst behov av utbildning kan få det mest generösa stödet. Lånebenägenheten vid studier på grundskole- och gymnasienivå, dvs. antalet personer som tar studielån i förhållande till antalet studerande med studiebidrag, sjönk för tredje året i följd. Cirka 62 % av studiemedelstagarna tog lån jämfört med närmare 64 % 2003. Regeringen bedömer att konstruktionen med olika bidragsnivåer för olika utbildningsnivåer fungerar som avsett.

Under 2004 har antalet studerande med studiemedel på *eftergymnasial nivå* ökat med närmare 1 % till drygt 320 000, en ökningstakt som motsvarar de senaste årens. Ökningstakten var åren dessförinnan högre, något som enligt regeringen beror på att antalet utbildningsplatser vid högskolor och universitet då ökade mer.

Över 90 % av studiemedelstagarna studerade 2004 på en grundläggande högskoleutbildning. Studiemedel med den högre bidragsnivån lämnades till ca 1 200 studerande. Antalet personer med tilläggsån ökade något bland studerande på eftergymnasial nivå och uppgick till ca 24 000. Enligt regeringen antas ökningen bero på att tilläggsånet blivit mer känt bland dem som studerar på eftergymnasial nivå. Antalet personer som fick merkostnadsån sjönk för andra året i följd. Lånebenägenheten vid eftergymnasiala studier sjönk totalt sett med en dryg procentenhet till ca 80 %. En förklaring till minskningen kan enligt regeringen vara att de studerande mera noga överväger om de skall ta studielån eller inte, vilket skulle kunna bero på den höjda fribelopps- respektive bidragsnivåer som infördes då studiemedelssystemet ändrades 2001. Sedan 2001 har också skillnaden i rekryteringseffekt mellan kvinnor och män minskat. Vidare har antalet yngre studerande med studiemedel ökat. Regeringen menar att detta är positivt då det ligger i linje med regeringens mål att öka antalet direktövergångar från gymnasieskolan till högskolan.

Under 2004 fick ca 26 300 personer **rekryteringsbidrag**, vilket innebär en ökning med närmare 23 % jämfört med föregående år. Ökningen förklaras enligt regeringen huvudsakligen av att vissa implementeringsproblem övervunnits. Av det totala antalet stödtagare har drygt 75 % rekryterats från gruppen arbetslösa, närmare 22 % från gruppen personer som riskerar arbetslöshet och drygt 2 % från gruppen personer med funktionshinder som behöver extra tid för att uppnå studiemålen. Fördelningen är i stort sett oförändrad jämfört med 2003. Närmare hälften av studiestödstagarna fick rekryteringsbidrag med det högre beloppet, vilket är en minskning jämfört med tidigare år. Den största andelen studerade inom kommunal vuxenutbildning och de flesta studerade på gymnasial nivå. Av de studerande med rekryteringsbidrag var 28 % män. Ungefär hälften av landets kommuner lyckades att rekrytera studerande i en sådan omfattning att den kommunala resursramen förbrukades helt. Medel som inte förbrukades omfördelades inte under 2004. Den vidgade användningen av rekryteringsbidraget nyttjades av 651 personer under andra halvåret 2004, varav 375 studerade i kommunal vuxenutbildning och 276 i högskoleutbildning. Regeringen menar att det låga deltagandet sannolikt beror på den korta förberedelse tiden, men också på att stödtagarnas inkomst minskade storleken på bidraget. Andelen kvinnor var 94 %, något som kan förklaras av att bidraget riktar sig till anställda inom vård, skola och omsorg. Regeringen bedömer att stödet är viktigt ur ett sysselsättningsperspektiv eftersom det når kortutbildade och stärker enskildas ställning på arbetsmarknaden.

Antalet studerande med **korttidsstöd** uppgick 2004 till 16 850, en ökning från 11 520 studerande 2003. Ökningen är en följd av ett resurstillskott till korttidsstödet under 2004. Av LO:s och TCO:s redovisningar framgår att bidraget söks i syfte att få behörighet för studier på högre nivå. Flertalet av stödtagarna var över 40 år och en majoritet var kvinnor. Av TCO:s redovisning framgår också att bidraget främst nått personer

med kort tidigare utbildning. Man ser också en tendens till att en allt större grupp sökande är de med annan etnisk bakgrund än svensk. Sissu lämnade bidrag till ca 34 % fler korttidsstuderande, varav 230 personer studerande inom särvtux. Regeringen menar att stödens administration har varit framgångsrik genom att det har blivit lättare att nå förhållandevis svårrekryterade grupper. Man menar också att resultatet av verksamheten bidrar till att uppfylla målen för studiestödsverksamheten.

Bidrag till vissa funktionshindrade elever i gymnasieskolan (**Rh-bidrag**) lämnades till drygt 400 studerande under 2004. Riksdagens beslut om sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension, som började gälla 2003, har medfört ökade utgifter för vissa elever som deltar i utbildningen. Bidrag vid viss föräldrautbildning i teckenspråk (**Tuff-ersättning**) har lämnats till 284 föräldrar under 2004. Under 2004 deltog 880 föräldrar i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar, vilket är drygt 200 fler än 2003. Sammantaget menar regeringen att dessa stöd bidrar till att fler individer och grupper i befolkningen får ekonomisk möjlighet att delta i utbildning och kompetensutveckling.

Utfallet på anslaget **bidraget till vissa studiesociala ändamål** blev 2004 nästan en miljon kronor högre än anvisade medel på grund av större efterfrågan på studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker än beräknat.

Studiestödslagen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag till ändring av ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395). Ändringen rör föreskriftsrätt avseende fastställande av årsbelopp för en låntagare när det finns anledning att anta att beskattning av låntagaren huvudsakligen inte sker i Sverige.

Propositionen

Riksdagen beslutade i juni 2005 att bestämmelserna för återbetalning av studielån skall ändras för att anpassas till EG-rätten (prop. 2004/05:111, bet. 2004/05:UbU14, rskr. 309). Ändringen innebär att låntagare skall behandlas likvärdigt oavsett var de är bosatta eller taxerar sin inkomst. Enligt den nyligen beslutade lydelsen av punkten 14 i övergångsbestämmelserna har regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, bemyndigats att meddela närmare föreskrifter om de förutsättningar som skall gälla för att bestämma årsbeloppets storlek då låntagaren inte huvudsakligen taxerar sin inkomst i Sverige. Regeringen anser att bemyndigandet bör kompletteras så att det också omfattar de situationer då det finns

anledning att anta att taxeringen inte huvudsakligen sker i Sverige. Regeringen föreslår således en ändring av punkt 14 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395) med denna innebörd.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändring i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till studiestödslagen.

Lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anta regeringens förslag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande, liksom i lagen (2005:614) om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande. Ändringarna är en följd av att den vidgade användningen av rekryteringsbidraget till vuxenstuderande upphör vid utgången av 2005. Motionsyrkandena som avvisar förändringarna bör avslås.

Jämför reservation 1 (m).

Propositionen

Riksdagen beslutade i maj 2004 om en särskild satsning på rekryteringsbidrag till vuxenstuderande under tiden den 1 juli 2004–den 31 december 2005 (prop. 2003/04:138, bet. 2003/04:UbU15, rskr. 261). Lagändringen innebär att kommuner och landsting inom den särskilda satsningen skall få rekrytera anställda inom vård, skola och omsorg till studier på halvtid med rekryteringsbidrag. I samband med att satsningen upphör behöver lagen ändras genom att bestämmelserna som reglerar denna satsning utmönstras från författningen. Regeringen föreslår därför dels att 21 a § skall upphöra att gälla, dels att 2, 3, 5, 15, 17 och 22 §§ ändras vad gäller lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2006. Äldre bestämmelser föreslås fortfarande gälla för rekryteringsbidrag som avser tid före ikraftträdandet. Man föreslår också att 5 § i lagen (2005:614) om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande ändras.

Motionen

Moderaterna anser i motion 2005/06:Ub585 yrkandena 1 och 2, att regeringens förslag till lagändringar som gäller rekryteringsbidraget bör avslås. Man menar att rekryteringsbidraget i stället bör avvecklas helt och hållet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag avseende ändringar i lagen om rekryteringsbidrag för vuxenstuderande och i lagen om ändring i lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande. Därmed bör riksdagen också avslå motionsyrkandena. Utskottet menar att eftersom den särskilda satsningen inom rekryteringsbidraget enligt riksdagens tidigare beslut skall avslutas i och med 2005 års utgång, är det nödvändigt att lagstiftningen därmed också ändras.

Anslag

25:1 Studiehjälp m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 3 464 558 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:1 *Studiehjälp m.m.*

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg till ungdomar som studerar på gymnasienivå. Studiebidraget lämnas med 950 kr per studiemånad vid studier på heltid under de delar av ett läsår som studierna bedrivs. Det föreslagna anslagsbeloppet är högre än för 2005 eftersom antalet ungdomar i aktuella åldrar och antalet ungdomar i gymnasieskolan har ökat. Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget 25:1 *Studiehjälp m.m.* för budgetåret 2006 anvisar ett ramanslag på 3 464 558 000 kr.

U t s k o t t e t tillstyrker regeringens förslag till anslagsbelopp.

25.2 Studiemedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 11 791 896 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* och därmed avslå motionsyrkanden om andra belopp.

Jämför särskilda yttranden 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Propositionen

Anslaget finansierar utgifter för studiemedel i form av studiebidrag och pensionsavgifter. Även det nya tilläggsbidraget till studerande med barn som införs i studiemedelssystemet från den 1 januari 2006 finansieras över studiemedelsanslaget. Utgiftsnivån är främst beroende av antalet studiestödsplatser. Därutöver påverkas utgifterna av bl.a. de studerandes studieomfattning, studietid, benägenhet att utnyttja studiebidraget, uppgiven inkomst som överstiger fribeloppsgränserna samt – från 2006 – antalet barn till studerande. Kostnaderna för tilläggsbidraget beräknas medföra en ökning av anslaget med 415 miljoner kronor. Utgiften på anslaget påverkas också av ersättningsnivåns koppling till prisbasbeloppet. En sådan uppräknig av anslaget har gjorts med 116 miljoner kronor. I den föreslagna anslagsnivån inberäknas också ökade kostnader med 88 miljoner kronor som en följd av att åldersgränsen för att kunna erhålla studiemedel höjs från 50 till 54 år fr.o.m. den 1 juli 2006. Ökningen för 2007 beräknas till 226 miljoner kronor. Genom att den kvalificerade yrkesutbildningen byggs ut kommer också fler studerande att få möjlighet att erhålla studiemedel, något som innebär en ökning på anslaget med 76 miljoner kronor. Vidare innebär förslaget om att utöka antalet högskoleplatser en beräknad ökning av anslaget med 494 miljoner kronor. Samtidigt beräknas antalet studiemedelstagare – bortsett från den föreslagna ökningen – att bli lägre. Av detta skäl föreslås anslaget minska med drygt 170 miljoner kronor.

Regeringen beräknar också att utgifterna på anslaget kommer att öka med 49 miljoner kronor som en följd av att den tidsbegränsade utbildnings-satsningen inom rekryteringsbidraget upphör. Också andra förväntade förändringar av antalet studenter som kan ansöka om studiemedel påverkar den föreslagna anslagsnivån med sammantaget 1,4 miljoner kronor. Slutligen beräknas utgifterna enligt regeringen bli drygt 316 miljoner kronor högre 2006 främst till följd av regleringsbeloppen avseende den statliga ålderspensionsavgiften.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* för budgetåret 2006 anvisar ett ramanslag på 11 791 896 000 kr.

Motionerna

Moderaterna menar att studiemedelssystemet måste vara ekonomiskt hållbart och överblickbart för såväl den studerande som samhället och man föreslår därför i motion 2005/06:Ub585 yrkande 4 att bidragsnivån blir enhetlig och fastställs till grundnivån på 34,5 % av totalbeloppet. Reglerna för att erhålla studiemedel skall vara lika för alla. Vidare menar Moderaterna att åldersgränsen för rätt till studiemedel bör sänkas till 50 år. Dessutom gör man en lägre prognos än regeringen vad avser antalet studerande. Sammantaget föreslår Moderaterna att anslaget minskas med 948 000 000 kr.

Folkpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub481 yrkande 4 att anslaget minskas med 526 miljoner kronor. Genom att man säger nej till regeringens förslag till utbyggnad av högskolan och föreslår färre platser vid vuxenutbildningen minskar efterfrågan under anslaget med 494 miljoner kronor respektive 578 miljoner kronor. Samtidigt beräknas en ökning på anslaget med 316 miljoner kronor genom att Folkpartiet föreslår fler platser i den kvalificerade yrkesutbildningen än regeringen. Slutligen föreslås en justering av studiemedelsnivåerna till en sammanlagd kostnad av 230 miljoner kronor. I motion 2005/06:UbU427 föreslår nämligen Folkpartiet att totalbeloppet för alla studerande höjs med 400 kr per månad (yrkande 9) och att en uppräknings därefter sker varje år i förhållande till prisutvecklingen i Sverige (yrkande 10).

Kristdemokraterna föreslår i motion 2005/06:Ub554 yrkande 10 en sänkning av anslaget med sammantaget 564 miljoner kronor. Genom att man säger nej till regeringens förslag till nya högskoleplatser minskar belastningen på anslaget med 586 miljoner kronor. Samtidigt föreslås att anslaget ökas med 22 miljoner kronor då Kristdemokraterna vill ha en höjning av den övre åldersgränsen för att få studiemedel.

Centerpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub512 att anslaget minskar med 505 miljoner kronor som en följd av att man säger nej till den av regeringen föreslagna utökningen av antalet högskoleplatser.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och därmed avslår motionsyrkanden om andra belopp.

När det gäller ökningen av anslaget som en följd av utbyggnaden av högskolan har utskottet nyligen tagit ställning till regeringens förslag under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* (prop. 2005/06:1) om en permanent utökning av antalet högskoleplatser för 2006. Utskottet föreslår i betänkande 2005/06:UbU1 att riksdagen skall godkänna utökningen och därmed bör även anslaget för studiemedel tillföras medel för ett ökat antal studiemedelstagare. Förslaget om höjt totalbelopp avvisas då detta inte ryms inom den av riksdagen fastlagda utgiftsramen för 2005. Inte heller förslaget om en höjning av den övre åldersgränsen för studiemedel ryms inom ramen. När det gäller uppräknings av studiemedlen i förhållande till prisutvecklingen görs detta redan i enlighet med studiestödslagens regler.

25:3 Studiemedelsräntor m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna beloppet, 5 079 593 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* Riksdagen bör också godkänna regeringens förslag om upplåning för studielån.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar räntor och avskrivningar på studielån som tas upp i Riksgäldskontoret samt avskrivningar av äldre typer av studielån. En övervägande del av anslagsbelastningen utgörs av räntekostnader och de viktiga faktorerna som styr utgifterna på anslaget är upplåningsräntan och storleken på CSN:s totala skuld till Riksgäldskontoret för studielån tagna efter 1988.

Som en följd av förslaget om en utökning av antalet högskoleplatser (prop. 2005/06:1 utgiftsområde 16) föreslår regeringen att anslaget ökas med närmare 11 miljoner kronor. Även riksdagens beslut våren 2005 om att fler äldre kommer att ha möjlighet att finansiera sin utbildning med studiemedel innebär en beräknad ökning av anslaget med 12 miljoner kronor. Den totala skulden och därmed ränteutgifterna beräknas också öka till följd av att det belopp som utlånas under året är större än det belopp som återbetalas av låntagarna och anslaget föreslås därför öka med 168 miljoner kronor. Regeringen antar vidare att upplåningsräntan kommer att minska 2006 och därför beräknas anslaget minska med 455 miljoner kronor.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att riksdagen under anslaget 25:3 *Studiemedelsräntor m.m.* för budgetåret 2006 anvisar ett ramanslag på 5 079 593 000 kr.

Regeringen föreslår också att riksdagen skall godkänna att lån tas upp i Riksgäldskontoret intill ett belopp om 146 miljarder kronor under 2006.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen tillstyrker regeringens förslag till anslagsbelopp samt godkänner att lån tas upp i Riksgäldskontoret för studielån under 2006 intill ett belopp om 146 miljarder kronor.

25:4 Rekryteringsbidrag

Utskottets förslag

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna beloppet, 1 641 809 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* och avslår därför yrkandena om att avskaffa anslaget.

Jämför särskilt yttrande 5 (m, fp, kd, c).

Propositionen

Anslaget finansierar utgifter för bidrag och tilläggsbidrag enligt lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstudier. Utgifterna är främst beroende av kommunernas förmåga att rekrytera vuxna till studier. Utgifterna på anslaget påverkas också av ersättningsnivåns koppling till prisbasbeloppet. En sådan uppräknig av anslaget har gjorts med knappt 16 miljoner kronor.

Regeringen redovisar ett anslagssparande från 2004 på omkring 59 miljoner kronor. Sparandet förklaras främst av att satsningen på de s.k. kombinationsutbildningarna (prop. 2003/04:138, bet. 2003/04:UbU15, rskr. 261) endast nådde 651 personer under 2004 i stället för planerade 2 700. Anslagssparandet disponeras av myndigheten 2005.

Anslagsbeloppet för rekryteringsbidraget föreslås öka med 25 miljoner kronor till följd av riksdagens beslut om tilläggsbidrag till studerande med barn från den 1 januari 2006. Till följd av att den tillfälliga vidgningen av användningen av rekryteringsbidraget upphör i och med 2005 års utgång föreslås anslaget minska med 205 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget 25:4 *Rekryteringsbidrag* för budgetåret 2006 sammantaget anvisar ett ramanslag på 1 641 809 000 kr.

Motionerna

Samtliga oppositionspartier vill avskaffa rekryteringsbidraget. Moderaterna menar i motion 2005/06:Ub585 yrkande 4 att reglerna för att erhålla studiemedel i stället skall vara lika för alla och att bidragsnivån skall bli enhetlig och fastställas till grundnivån på 34,5 % av totalbeloppet. I motion 2005/06:Ub481 yrkande 4 framför Folkpartiet uppfattningen att det är orättvist att personer över 25 år som redan gjort sitt inträde på arbetsmarknaden skall gynnas i studiemedelssystemet och rekryteringsbidraget bör därför avskaffas. Kristdemokraterna menar i motion 2005/06:Ub554 yrkande 10 att avskaffande av bidraget innebär ökad tydlighet och rättvisa i studiemedelssystemet. Centern föreslår i motion 2005/06:Ub512 att besparingen som avskaffandet av rekryteringsbidraget innebär, bör användas för att finansiera framväxten av nya, riktiga jobb.

Utskottets bedömning

Utskottet föreslår att riksdagen anvisar det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet och därmed också avslår motionsyrkandena om att anslaget skall avskaffas. Utskottet anser att rekryteringsbidraget är ett viktigt instrument för att rekrytera personer med kort utbildning till studier och att en sådan rekrytering är viktig både för de berörda personernas ställning på arbetsmarknaden och för samhället.

25:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk

Utskottets förslag

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 61 150 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:5 *Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk.*

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar kostnader för resor och boende för döva och hörselskadade elever vid riksgymnasierna i Örebro och för elever vid Rh-anpassad gymnasial utbildning i Göteborg, Kristianstad, Stockholm och Umeå. Anslaget finansierar även utgifter för bidrag enligt förordningen (1997:1158) om statsbidrag för teckenspråksutbildning för vissa föräldrar.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget 25:5 *Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk* för budgetåret 2006 anvisar ett ramanslag på 61 150 000 kr. Anslaget minskas med 0,6 % fr.o.m. 2006 till följd av en generell reduktion av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen tillstyrker det föreslagna anslagsbeloppet.

25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 28 073 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål.*

Riksdagen bör vidare ge regeringen det begärda bemyndigandet att under 2006 beställa produktion av viss studielitteratur.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Anslaget finansierar utgifter för produktion av studielitteratur för högskolestuderande som är synskadade, rörelsehindrade eller dyslektiker och utvecklingsprojekt i syfte att effektivisera produktionsmetoder. Anslaget disponeras av Talboks- och punktskriftsbiblioteket. För 2006 bedöms behovet av studielitteratur vara oförändrat.

Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget 25:6 *Bidrag till vissa studiesociala ändamål* för budgetåret 2006 anvisar ett ramanslag på 28 073 000 kr.

Regeringen begär också riksdagens bemyndigande att under 2006 för anslaget få beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorde åtaganden innebär utgifter på högst 5 000 000 kr under 2007.

U t s k o t t e t föreslår att riksdagen tillstyrker det föreslagna anslagsbeloppet och också bemyndigar regeringen att för ramanslaget 25:6 beställa produktion av studielitteratur i den omfattning som regeringen begärt.

25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa det av regeringen föreslagna anslagsbeloppet, 63 376 000 kr, för budgetåret 2006 under anslaget 25:7 *Bidrag till vissa organisationer m.m.* och därmed avslå motionsyrkanden om att avskaffa anslaget eller om lägre belopp.

Jämför särskilda yttranden 1 (m), 2 (fp) och 3 (kd).

Propositionen

Anslaget finansierar bidrag till korttidsstudier och fördelas av LO, TCO och Statens institut för särskilt utbildningsstöd (Sisus). Bidrag utgår för vissa studiecirklar, kortare kurser vid folkhögskola, viss kommunal och statlig vuxenutbildning samt vuxenutbildning för utvecklingsstörda. Regeringen anser också att det skall vara möjligt att använda korttidsstödet även för alfabetisering av samer som inte kan läsa eller skriva samiska.

Anslaget 2006 minskas med 0,6 % fr.o.m. 2006 till följd av en generell reduktion av företrädesvis anslag avsedda för förvaltnings- eller investeringsändamål. Regeringen föreslår att riksdagen under anslaget 25:7 *Bidrag till vissa organisationer m.m.* för budgetåret 2006 anvisar ett ramanslag på 63 376 000 kr.

Motionerna

Moderaterna och Kristdemokraterna vill avskaffa anslaget. Moderaterna menar i motion 2005/06:Ub585 yrkande 4 att korttidsstudiestöd i stället skall ges inom ramen för studiemedelssystemet. Också Kristdemokraterna anser i motion 2005/06:Ub554 yrkande 10 att eventuella behov av korttidsstudiestöd får finansieras inom studiemedlen. Folkpartiet vill i motion 2005/06:Ub481 yrkande 4 minska anslaget med 40 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen bör tillstyrka det föreslagna anslagsbeloppet och därmed också avslå yrkanden om att anslaget skall upphöra och om annat belopp. Utskottet anser att bidraget fyller en viktig funktion då stödet når grupper som annars är svåra att rekrytera till studier och utskottet delar också regeringens bedömning vad avser ändamålet för anslaget.

Höjd åldersgräns för studiemedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandet om höjd åldersgräns för studiemedel.

Jämför reservation 2 (kd).

Motionen

Kristdemokraterna föreslår i motion 2004/05:Ub554 yrkande 7 att den övre åldersgränsen för studiemedel höjs från 54 till 55 år från den 1 januari 2006. 55 år är en mer vedertagen åldersgräns då t.ex. studiebidrag på utbildningar till bristyrken beviljas t.o.m. 55 års ålder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet. Utskottet behandlade motsvarande motionsyrkande i samband med att åldersgränsen för studiemedel höjdes från 50 till 54 år (prop. 2004/05:111, bet. 2004/05:UbU14, rskr. 309). Utskottet avvisade yrkandet då en ytterligare höjning inte skulle rymmas inom de givna kostnadsramarna. Utskottet har ingen annan uppfattning nu.

Inkomstprövning vid beviljande av studiemedel (fribeppet)

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om att avskaffa inkomstprövningen i studiemedlet eftersom förslaget innebär dåligushållning med offentliga medel.

Jämför reservation 3 (m, fp, kd).

Motionerna

Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna vill avskaffa fribeppet. Moderaterna föreslår i motion 2005/06:Ub290 yrkande 5 att riksdagen skall avskaffa fribeppet så att det blir möjligt för studenter att arbeta utan att få minskade studiemedel. Att hålla nere studenternas skuldsättning bidrar till att höja lönsamheten för högre studier. Ett liknande förslag finns i motion 2005/06:Ub295 (m) yrkande 2 där motionären menar att det är studenten själv som skall avgöra hur den vill lägga upp sitt liv, inte staten. Folkpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub427 yrkande 14 att fribeppsgränsen successivt skall höjas och så småningom tas bort helt. Kristdemokra-

terna föreslår i motion 2005/06:Ub554 yrkande 6 att det skall vara fritt för studenter att komplettera bidragsdelen med eget arbete utan att bidraget påverkas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandena. Utskottet anser, liksom vid tidigare behandling av denna fråga (senast i bet. 2004/05: UbU14) att det redan finns goda möjligheter för studenter att begränsa sin skuldsättning om de har arbetsinkomster vid sidan av. Om inkomstprövningen skulle avskaffas skulle även personer med mycket höga inkomster få rätt till bidragsdelen, något som skulle kunna leda till stora kostnadsökningar för staten, och som inte vore förenligt med kraven på hushållning med offentliga medel.

Tilläggs lån

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkandet om att en möjlighet till tilläggs lån för studerande med barn införs med hänvisning till tidigare beslut av riksdagen.

Jämför reservation 4 (fp).

Motionen

Folkpartiet föreslår i motion 2005/06:Ub427 yrkande 11 att det införs en möjlighet till ett tilläggs lån på 3 000 kr i månaden för studerande med barn. Lånet bör finansieras genom att möjligheten att erhålla tilläggs lån i dess nuvarande form avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet. Ett liknande motionsyrkande behandlades av utskottet i betänkande 2004/05:UbU14 *Förstärkning av studiestödet*. Utskottet hänvisade då till att tilläggs lånet skall vara till för dem som är över 25 år och för de fall då studierna medför en ansträngd ekonomi för den enskilde, t.ex. till följd av att den tidigare arbetsinkomsten gett förutsättningar för betydligt högre levnadsomkostnader än vad totalbeloppet i studiemedlen medger. Utskottet anser, liksom tidigare, att tilläggs lånet bör finnas kvar i nuvarande form eftersom det bidrar till att skapa möjligheter för ett livslångt lärande. När det gäller behovet av ekonomiskt stöd för studerande med barn hänvisar utskottet till införandet av tilläggsbidrag för studerande med barn från den 1 januari 2006.

Anslagen inom utgiftsområde 15

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör för budgetåret 2006 anvisa anslagen inom utgiftsområde 15 enligt regeringens förslag.

Jämför särskilda yttranden 1 (m), 2 (fp), 3 (kd) och 4 (c).

Regeringens och motionärernas förslag

En sammanställning av regeringens och motionärernas budgetförslag för utgiftsområde 15 *Studiestöd* finns i *bilaga 3* till detta betänkande.

Utskottet har i avsnitten om anslagen inom utgiftsområdet redogjort för innehållet i förslagen.

Utskottets ställningstagande

I det föregående avsnittet har utskottet redovisat sin bedömning av regeringens och motionärernas förslag inom olika delar av utgiftsområdet och där tagit ställning till samtliga berörda yrkanden. Utskottet har tillstyrkt regeringens förslag.

Utskottet föreslår att riksdagen för budgetåret 2006 anvisar anslagen inom utgiftsområde 15 enligt regeringens förslag (kolumnerna Regeringens förslag i bilaga 3).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lagen om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande m.m., punkt 2 (m)

av Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen bifaller motion 2005/06:Ub585 yrkandena 1 och 2 samt avslår proposition 2005/06:1 Utgiftsområde 15 punkterna 2 och 3.

Ställningstagande

Moderaterna anser att det i ett väl fungerande studiesystem inte skall finnas olika bidragsandelar utan reglerna för att erhålla studiemedel skall vara lika för alla. Därför menar vi också att rekryteringsbidraget bör avskaffas. Med anledning av detta yrkar vi avslag på de av regeringen föreslagna lagförändringarna som avser rekryteringsbidraget.

2. Höjd åldersgräns för studiemedel, punkt 3 (kd)

av Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjd åldersgräns för studiemedel. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub554 yrkande 7.

Ställningstagande

Vi föreslår att åldersgränsen för att erhålla studiemedel höjs från 54 till 55 år fr.o.m. den 1 januari 2006. 55 år är en mer vedertagen åldersgräns då t.ex. studiebidrag på utbildningar till bristyrken beviljas t.o.m. 55 års ålder.

3. Inkomstprövning vid beviljande av studiemedel (fribeloppet), punkt 4 (m, fp, kd)

av Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Peter Danielsson (m), Axel Darvik (fp) och Torsten Lindström (kd).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om inkomstprövning vid beviljande av studiemedel. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2005/06:Ub290 yrkande 5, 2005/06:Ub295 yrkande 2, 2005/06:Ub427 yrkande 14 och 2005/06:Ub554 yrkande 6.

Ställningstagande

Vi anser att fribeloppsgårnsen hämmar studenternas möjligheter till egen finansiering av sina studier och leder till onödigt stor skuldbörda för många. Reglerna innebär att arbete bestraffas på så sätt att studenter drabbas av kraftiga marginaleffekter genom att bidragsdelen minskar om studenten tjänar över ett visst belopp. Fribeloppsgårnsen bör därför tas bort.

4. Tilläggsån, punkt 5 (fp)

av Ulf Nilsson (fp) och Axel Darvik (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om tilläggsån. Därmed bifaller riksdagen motion 2005/06:Ub427 yrkande 11.

Ställningstagande

Studerande med barn kan hamna i akuta ekonomiska situationer och tillfälligt behöva ett ekonomiskt tillskott. Folkpartiet föreslår därför att en möjlighet införs till ett tilläggsån för studerande med barn på 3 000 kr i månaden. Lånet bör finansieras genom att möjligheten till tilläggsån avskaffas för personer över 25 år som haft hög arbetsinkomst de närmaste åren före studierna.

Särskilda yttranden

1. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (m)

Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m) och Peter Danielsson (m) anför:

En riksdagsmajoritet bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister har den 23 november 2005 beslutat att fastställa ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena i den statliga budgeten och en beräkning av statens inkomster avseende 2006. Samtidigt fastställs utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för åren 2006 och 2007.

Moderaterna har i partimotion 2005/06:Fi240 Politik för arbete och välfärd och i kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Våra förslag syftar till att återupprätta den svenska arbetslinjen, bryta bidragsberoende och utanförskap, ge fler medborgare makt över den egna vardagen samt trygga goda statsfinanser och en värdig välfärd. Vi vill satsa på offentliga kärnverksamheter som sjukvård, rättstrygghet och skola i stället för på bidragssystemen.

Vi föreslår en växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst för låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett bättre sätt än i dag kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma.

När riksdagens majoritet genom rambeslutet valt en annan inriktning av politiken deltar vi inte i det nu aktuella beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 15. I vår anslagsmotion 2005/06:Ub585 framgår dock våra förslag till anslagsbelopp. Vi föreslår att bidragsnivån i studiemedlet skall bli enhetlig och fastställas till grundnivån på 34,5 % av totalbeloppet. Vi vill därmed avskaffa såväl rekryteringsbidraget på drygt 1,6 miljarder kronor (24:4 *Rekryteringsbidrag*) som korttidsstudiestödet på drygt 63 miljoner kronor (25:7 *Bidrag till vissa organisationer m.m.*). Vidare anser vi att gränsen för rätt till studiemedel skall vara 50 år, som tidigare. Därutöver gör vi en lägre prognos än regeringen av antalet studerande. Sammantaget innebär våra förslag att anslagsbeloppet för 25:2 *Studiemedel m.m.* beräknas bli 948 miljoner kronor lägre än regeringens.

2. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (fp)

Ulf Nilsson (fp) och Axel Darvik (fp) anför:

Folkpartiet liberalernas budgetförslag för år 2006 syftar till att förändra de ekonomiska förutsättningarna så att Sveriges potential kan komma till sin rätt. Det handlar om förslag som förbättrar förutsättningarna för den dryga miljon människor som står utanför arbetsmarknaden att få en möjlighet att komma in och bidra med en egen arbetsinsats och förslag som leder till nya jobb. Vi föreslår en stor inkomstskattereform för alla som arbetar och skattelättnader för företagare så att det skall bli lättare att anställa. Vi föreslår vidare reformer av arbetsmarknadspolitiken, sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. Vi föreslår ett antal åtgärder för att underlätta företagande och nya jobb. Våra utgiftsökningar avser ökade resurser för en stärkt rättssäkerhet, bättre utbildning och forskning, satsningar på vård och omsorg särskilt för äldre samt förbättringar för handikappade. Vi uppnår utrymme för detta genom ett antal besparingsåtgärder.

Vårt förslag till utgiftsram för utgiftsområde 15 har emellertid avstyrkts av finansutskottet i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det inte meningsfullt att delta i fördelningen på anslag inom utgiftsområde 15. I det följande redovisas i sammanfattning innehållet i vårt budgetförslag för utgiftsområde 15.

Folkpartiet vill peka på att standarden för studenter har sänkts med 40 % de senaste 15 åren. Detta innebär att de fått nästan 500 kr mindre att röra sig med varje månad. Vi anser därför att det nu är nödvändigt att höja studiemedlen även om det finansiella läget inte tillåter någon kraftig höjning. Vi föreslår att totalbeloppet för alla studerande höjs med 400 kr per månad och att därefter en uppräknings sker varje år i förhållande till prisutvecklingen i Sverige. Folkpartiet säger nej till den föreslagna utbyggnaden av högskolan med omkring 15 000 nya platser, något som minskar efterfrågan på studiebidrag med 494 miljoner kronor. Färre platser vid vuxenutbildningen minskar efterfrågan med 578 miljoner kronor. Fler platser vid Kvalificerad yrkesutbildning ökar däremot efterfrågan på studiemedel med 316 miljoner kronor. Sammantaget innebär våra förslag att utgifterna under anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskar med 536 miljoner kronor. Vi vill dessutom avskaffa rekryteringsbidraget på drygt 1,6 miljarder kronor (24:4 *Rekryteringsbidrag*) och minska anslagsbeloppet för korttidsstudiestödet med 40 miljoner kronor (25:7 *Bidrag till vissa organisationer m.m.*).

3. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (kd)

Torsten Lindström (kd) anför:

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den regeringen och dess stödpartier föreslår.

Kristdemokraternas budgetalternativ tar sikte på att långsiktigt förbättra Sveriges tillväxtförutsättningar genom strukturella reformer för fler människor i arbete, minskad ohälsa, förbättrad lönebildning och strategiska skattesänkningar. Därigenom skapas förutsättningar för att sysselsättningen skall kunna öka i en sådan utsträckning att statens finanser och därmed den gemensamma välfärden tryggas för alla.

En ekonomi som vilar på väl fungerande institutioner – såsom förutsägbart rättssystem, personligt ansvarstagande, god affärsetik och hederlighet i uppträdande människor emellan – utmärks av ordning och låg osäkerhet. Denna ordning har inte uppkommit spontant utan bygger på det kristna och det klassiska kulturarvet. Här betonas bl.a. skillnaden mellan rätt och fel, karaktär, hederlighet, personligt ansvarstagande, duglighet och arbetsetik. Det kostar merarbete, tid och pengar för att kompensera och reducera osäkerhet.

Inom ramen för marknadsekonomi vill vi förena frihet med solidaritet och omtanke. Grundläggande är frihet under ansvar. Enskilda initiativ och personligt ansvarstagande skall uppmuntras. Statens uppgift är att sörja för att alla får tillgång till vård och omsorg och därtill säkra en grundläggande ekonomisk trygghet för alla som av någon anledning inte klarar sin egen försörjning. Det sker genom socialpolitiken, skattesystemet, lagar och den offentliga verksamheten. Ett exempel på detta är gemensamt och solidariskt finansierad social service som alla medborgare har rätt till, men också stor frihet för individen att välja vem som skall tillhandahålla denna service.

Sverige står inför stora utmaningar. Vi vet att de närmaste tio åren kommer att medföra en växande andel äldre i befolkningen, med ökade krav på vård och omsorg. Andelen i arbetsför ålder minskar samtidigt, vilket gör oss beroende av att öka den reguljära sysselsättningsgraden bland människor i arbetsför ålder för att upprätthålla skatteintäkterna. Här ser vi redan i dag ett stort och växande utanförskap, där omkring 1,5 miljoner människor i arbetsför ålder står utan arbete eller arbetar mindre än de skulle vilja. Det bidrar till stora kostnader för samhället, och är en tragedi för alla de människor som skulle vilja försörja sig själva men som av arbetsmarknadsskäl eller bristande vård tvingas till utanförskap.

För att fler skall komma i arbete räcker det inte med att reformera delar av den svenska ekonomin – det krävs ett helhetsgrepp. Det handlar bl.a. om arbetsmarknaden, som måste göras mer flexibel för att möjliggöra nyanställningar i nya och växande företag. Den kraftigt ökade sjukfrånvaron måste mötas med förbättrad arbetsmiljö och rehabilitering men också tydli-

gare krav på återanpassning till arbetslivet för den som annars riskerar att hamna i utanförskap. För att åstadkomma detta måste skatterna på arbete sänkas, särskilt för dem med låga inkomster och där förtjänsten av att gå från bidragsförsörjning till arbete är särskilt låg.

Den offentliga sektorn måste också förnyas för att bättre möta konsumenternas/brukarnas behov och bättre tillvarata personalens kompetens och idéer. Dessutom måste valfriheten inom familjepolitiken öka, polis- och rättsväsendet återupprättas, pensionärernas ekonomiska situation stärkas, och infrastrukturen förbättras.

Målet med våra reformer på dessa områden är att skapa förutsättningar för en uthållig tillväxt på åtminstone 3 % över en konjunkturcykel, där sysselsättningen kan öka utan att inflationen tar fart, där den enskildes valfrihet, personliga ansvar och välfärd kan öka utan politisk detaljstyrning, där den offentliga sektorn kan vitaliseras och möta ökande behov utan att jagas av krympande skattebaser, och där statens finanser blir mindre konjunkturkänsliga.

Riksdagsmajoriteten – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – har nu genom förslag till ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster ställt sig bakom en annan inriktning av politiken i det första rambeslutet om statsbudgeten. Därför redovisar vi i detta särskilda yttrande (i stället för i en reservation) den del av vår politik som rör utgiftsområde 16 och som vi skulle ha yrkat bifall till om vårt förslag till ramar hade vunnit riksdagens bifall i den första beslutsomgången.

Kristdemokraterna menar att utbyggnaden av högskolan har gått för fort. Antalet platser i högskolan ökas utan att motsvarande satsning på kvaliteten sker. Kristdemokraterna säger därför nej till Socialdemokraternas utbyggnad, vilket betyder att kostnaden för studiestöd minskar. På sikt vill vi dessutom genomföra genomgripande förändringar av studiestödssystemet för att skapa ett enkelt och sammanhållet system.

Åldersgränsen för studiestöd anser vi bör höjas till 55 år fr.o.m. den 1 januari 2006, för att på så sätt möjliggöra för äldre personer att förbättra sin utbildning.

Anslagsposten 25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m. utgår. Korttidsstudier kan visserligen ge en introduktion till och en grund för fortsatt utbildning. Vi menar dock att huvudmannen för verksamheten bör vara Centrala studiestödsnämnden snarare än fackförbunden. Förslaget ligger även i linje med den kristdemokratiska grundtanken, att skapa ett enkelt och sammanhållet studiestödssystem.

4. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (c)

Sofia Larsen (c) anför:

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2006 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2006 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminära utgiftstak för åren 2007 och 2008.

Centerpartiets budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – skall ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra.

Centerpartiet ser fyra stora och viktiga utmaningar, där vi presenterar en ekonomisk politik med konkreta åtgärder för ett öppnare, grönare och mer konkurrenskraftigt Sverige. Det handlar om att göra vårt land till en företagsam och välutbildad nation. Det handlar om att sätta människan före systemen. Det handlar om att möta miljöhoten med ett teknikskifte för att främja framväxten av nya tillväxt- och jobbskapande företag inom miljö- och energipolitik. Det handlar om att skapa ett öppet och tolerant samhälle.

Centerpartiet motsätter sig den föreslagna utbyggnaden av nya högskoleplatser innan tillräckliga resurser tillskjutits för att stärka kvaliteten inom den befintliga högre utbildningen. Behovet av studiemedel minskar därmed och anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* kan justeras ned med 505 miljoner kronor. Vi vill också avskaffa rekryteringsbidraget på drygt 1,6 miljarder kronor (25:4 *Rekryteringsbidrag*).

5. Anslag inom utgiftsområde 15 Studiestöd för budgetåret 2006, m.m., punkt 6 (m, fp, kd, c)

Ulf Nilsson (fp), Sten Tolgfors (m), Margareta Pålsson (m), Sofia Larsen (c), Peter Danielsson (m), Axel Darvik (fp) och Torsten Lindström (kd) anför:

Vi anser att rekryteringsbidraget bör avskaffas. Bidragsnivån för alla studerande skall vara lika. Det är orättvist att personer som är över 25 år och redan gjort sitt inträde på arbetsmarknaden skall gynnas i studiemedelssystemet. Medlen under anslaget för rekryteringsbidrag kan i stället användas för åtgärder för att underlätta framväxten av nya, riktiga jobb.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2005/06:1 Budgetpropositionen för 2006 Utgiftsområde 15:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:613) om ändring i studiestödslagen (1999:1395) (avsnitt 2.1),
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande (avsnitt 2.2),
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:614) om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande (avsnitt 2.3),
4. Riksdagen godkänner att under 2006 lån tas upp i Riksgäldskontoret för studielån intill ett belopp om 146 000 000 000 kronor (avsnitt 4.1.3),
5. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2006 för ramanslaget 25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål beställa produktion av studielitteratur som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 5 000 000 kronor under 2007 (avsnitt 4.1.6),
6. Riksdagen anvisar för budgetåret 2006 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd i enlighet med uppställningen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2005

2005/06:Ub290 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

5. Riksdagen beslutar att avskaffa fribeloppsgränsen i enlighet med vad som anförs i motionen.

2005/06:Ub295 av Lars Lindblad (m):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om borttagande av fribeloppsgränsen.

2005/06:Ub427 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja totalbeloppet i studiemedlet med 400 kr per månad.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motion anförs om att uppräknas studiemedelnivån i förhållande till prisutvecklingen.

11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa ett tilläggs lån för studerande med barn.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avskaffa fribeloppsgränsen i studiemedelssystemet.

2005/06:Ub481 av Ulf Nilsson m.fl. (fp):

4. Riksdagen anvisar för budgetåret 2006 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av i motionen redovisad uppställning.

2005/06:Ub512 av Håkan Larsson m.fl. (c):

Riksdagen anvisar för budgetåret 2006 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av i motionen redovisad uppställning.

2005/06:Ub554 av Torsten Lindström m.fl. (kd):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om avskaffande av fribeloppet utan att bidragsdelen i studiebidraget påverkas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att höja åldersgränserna i studiemedlet till 55 år.
10. Riksdagen anvisar för budgetåret 2006 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av i motionen redovisad uppställning.

2005/06:Ub585 av Sten Tolgfors m.fl. (m):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 2, 3, 15, 17 och 22 §§ lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:614) om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen anvisar för budgetåret 2006 anslagen under utgiftsområde 15 Studiestöd med de ändringar i förhållande till regeringens förslag som framgår av i motionen redovisad uppställning.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1. Förslag till lag om ändring i lagen (2005:613) om ändring i studiestödslagen (1999:1395)

Härigenom föreskrivs att punkt 14 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395) i stället för dess lydelse enligt lagen (2005:613) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2005:613

14. I stället för vad som anges i 8 kap. 4 § första och andra styckena studiestödslagen (1973:349) skall årsbeloppet för ett kalenderår vara fyra procent av låntagarens sammanlagda överskott av inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital enligt den senaste taxeringen till svensk statlig inkomstskatt eller motsvarande om han eller hon inte taxeras för sin huvudsakliga inkomst eller förmögenhet i Sverige. Som taxering gäller beslutet i första instans. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de förutsättningar som skall gälla vid fastställande av årsbeloppet när beskattningen inte huvudsakligen sker i Sverige.* I de fall det saknas uppgift om låntagarens inkomst skall återbetalningen i stället ske med ett belopp som motsvarar en tjugondel av den kvarstående låneskulden, dock minst femton

Föreslagen lydelse

14. I stället för vad som anges i 8 kap. 4 § första och andra styckena studiestödslagen (1973:349) skall årsbeloppet för ett kalenderår vara fyra procent av låntagarens sammanlagda överskott av inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital enligt den senaste taxeringen till svensk statlig inkomstskatt eller motsvarande om han eller hon inte taxeras för sin huvudsakliga inkomst eller förmögenhet i Sverige. Som taxering gäller beslutet i första instans. I de fall det saknas uppgift om låntagarens inkomst skall återbetalningen i stället ske med ett belopp som motsvarar en tjugondel av den kvarstående låneskulden, dock minst femton procent av prisbasbeloppet det år återbetalningen skall göras. *Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de förutsättningar som skall gälla vid faststäl-*

procent av prisbasbeloppet det år återbetalningen skall göras.

lande av årsbeloppet när beskattningen inte huvudsakligen sker i Sverige eller det finns anledning att anta att den inte huvudsakligen sker här.

2. Förslag till lag om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

dels att 21 a § skall upphöra att gälla,

dels att 2, 3, 5, 15, 17 och 22 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Kommunerna skall, inom ramen för sin uppsökande verksamhet, medverka genom att rekrytera personer till studier.

Kommunerna skall anta riktlinjer för rekryteringsarbetet. Kommunerna skall verka för att riktlinjerna utformas efter samråd med lokala företrädare för berörda myndigheter, arbetstagarorganisationer och organisationer som företräder funktionshindrade.

Kommunerna och landstingen får under tiden den 1 juli 2004 – den 31 december 2005 rekrytera personer till studier utan att bestämmelserna i första och andra stycket behöver tillämpas. Rekryteringen får dock inte avse studier efter den 31 december 2005.

3 §²

Rekryteringsbidrag får lämnas till den som har kort tidigare utbildning och som

1. är eller riskerar att bli arbetslös, eller

2. på grund av funktionshinder behöver extra tid för att uppnå studiemålen.

Även om förutsättningarna i första stycket inte är uppfyllda får rekryteringsbidrag för tiden den 1 juli 2004 – den 31 december 2005 lämnas till den som är anställd inom verksamhet som helt eller till betydande del är finansierad av kommuner eller landsting. Regeringen får meddela föreskrifter om förutsättningarna för rekryteringsbidrag som kan lämnas under denna tid.

¹ Senaste lydelse 2004:545. Ändringen innebär att tredje stycket upphävs.

² Senaste lydelse 2004:545. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

5 §³

Rekryteringsbidrag får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år och till och med det kalenderår då den studerande fyller 50 år.

Rekryteringsbidrag får lämnas till och med det kalenderår då den studerande fyller 55 år, om den studerande har ansökt om rekryteringsbidrag med stöd av 3 § andra stycket.

15 §⁴

En ansökan om rekryteringsbidrag skall ges in till den sökandes hemkommun inom den tid som kommunen bestämmer.

Kommunen skall pröva om sökanden uppfyller de förutsättningar som anges i 3 §. Kommunen skall därefter överlämna ansökningen tillsammans med sitt ställningstagande till Centrala studiestödsnämnden.

För den som med stöd av 3 § andra stycket ansöker om rekryteringsbidrag gäller inte bestämmelserna i första och andra stycket. I stället skall kommunen eller landstinget pröva om sökanden uppfyller de förutsättningar som regeringen meddelat föreskrifter om. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om hur ansökningsförfarandet för dessa sökande skall gå till.

17 §⁵

Centrala studiestödsnämnden beslutar om rekryteringsbidrag enligt denna lag.

Rekryteringsbidrag får lämnas endast om

1. kommunen *eller landstinget* vid sin prövning enligt 15 § har funnit att sökanden uppfyller förutsättningarna för rekryteringsbidrag i 3 §, och

2. förutsättningarna för rekryteringsbidrag i övrigt är uppfyllda.

Om kommunen *eller landstinget* vid sin prövning har funnit att förutsättningarna enligt 3 § inte är uppfyllda, får bidrag inte lämnas.

1. kommunen vid sin prövning enligt 15 § har funnit att sökanden uppfyller förutsättningarna för rekryteringsbidrag i 3 §, och

Om kommunen vid sin prövning har funnit att förutsättningarna enligt 3 § inte är uppfyllda, får bidrag inte lämnas.

³ Senaste lydelse 2004:545. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

⁴ Senaste lydelse 2004:545. Ändringen innebär att tredje stycket upphävs.

⁵ Senaste lydelse 2004:545.

22 §⁶

Centrala studiestödsnämndens beslut i ärenden om rekryteringsbidrag får överklagas hos Överklagandenämnden för studiestöd. Har kommunen *eller landstinget* vid sin prövning enligt 15 § funnit att förutsättningarna för rekryteringsbidrag inte är uppfyllda, får Centrala studiestödsnämndens beslut att avslå en ansökan inte överklagas. Överklagandenämndens beslut med anledning av ett överklagande dit får inte överklagas.

I fråga om överklagande av kommunens *eller landstingets* ställningstagande enligt 15 § gäller bestämmelserna i 10 kap. kommunallagen (1991:900).

Centrala studiestödsnämndens beslut i ärenden om rekryteringsbidrag får överklagas hos Överklagandenämnden för studiestöd. Har kommunen vid sin prövning enligt 15 § funnit att förutsättningarna för rekryteringsbidrag inte är uppfyllda, får Centrala studiestödsnämndens beslut att avslå en ansökan inte överklagas. Överklagandenämndens beslut med anledning av ett överklagande dit får inte överklagas.

I fråga om överklagande av kommunens ställningstagande enligt 15 § gäller bestämmelserna i 10 kap. kommunallagen (1991:900).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för rekryteringsbidrag som avser tid före ikraftträdandet.

⁶ Senaste lydelse 2004:545.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (2005:614) om ändring i lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2002:624) om rekryteringsbidrag till vuxenstuderande i stället för dess lydelse enligt lagen (2005:614) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2005:614

Föreslagen lydelse

5 §⁷

Rekryteringsbidrag får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år och till och med det kalenderår då den studerande fyller 54 år.

Rekryteringsbidrag får lämnas till och med det kalenderår då den studerande fyller 55 år, om den studerande har ansökt om rekryteringsbidrag med stöd av 3 § andra stycket.

⁷ Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

BILAGA 3

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till anslag för år 2006 inom utgiftsområde 15 Studiestöd

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag. Företrädarna för (m), (fp), (kd) och (c) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–4).

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag	Anslags- typ	Regeringens Förslag	Motionärernas avvikelser från regeringens förslag			
			(m)	(fp)	(kd)	(c)
25 Utbildningspolitik						
25:1 Studiehjälp m.m.	(ram)	3 464 558				
25:2 Studiemedel m.m.	(ram)	11 791 896	-948 000	-526 000	-564 000	-505 000
25:3 Studiemedelsröntor m.m.	(ram)	5 079 593				
25:4 Rekryteringsbidrag	(ram)	1 641 809	-1 641 809	-1 641 000	-1 641 809	-1 642 000
25:5 Bidrag till kostnader vid viss gymnasieutbildning och vid viss föräldrautbildning i teckenspråk	(ram)	61 150				
25:6 Bidrag till vissa studiesociala ändamål	(ram)	28 073				
25:7 Bidrag till vissa organisationer m.m.	(ram)	63 376	-63 376	-40 000	-63 376	
Summa för utgiftsområdet		22 130 455	-2 653 185	-2 207 000	-2 269 185	-2 147 000